

РОЗДІЛ IV. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 346.12

DOI <https://doi.org/10.26661/2616-9444-2020-4.2-10>

Деякі питання формування інвестиційно-інноваційної моделі як фактора досягнення сталого розвитку економіки України

Болотова Г. Д.

*молодший науковий співробітник відділу проблем модернізації
господарського права та законодавства*

Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова

Національної академії наук України

бульв. Тараса Шевченка, 60, Київ, Україна

orcid.org/0000-0002-0431-7887

bolotova.a.d@gmail.com

Ключові слова:

*інвестиційно-інноваційна
модель, сталий розвиток,
інвестиційна політика, інно-
ваційна політика, державне
регулювання.*

Статтю присвячено дослідженню питань формування інвестиційно-інноваційної моделі як фактора досягнення сталого розвитку України. Наголошено, що інвестиційно-інноваційний складник правової моделі сталого розвитку України повинен виступити основою для реформування системи управління інвестиційно-інноваційними процесами, що, зі свого боку, може стати визначальним чинником і запорукою сталого економічного розвитку України. Зазначено, що в основі формування правової моделі сталого розвитку сьогодні лежить інвестиційно-інноваційна політика держави як частина загальної економічної політики. Правовою формою реалізації інвестиційно-інноваційної політики держави виступає відповідна стратегія соціально-економічного розвитку. Виокремлено проблеми, які пов'язано з формуванням інвестиційно-інноваційного складника моделі сталого розвитку та запропоновано шляхи їх розв'язання. Наголошено, що шляхами розв'язання проблем під час переходу до сучасної інвестиційно-інноваційної моделі повинні стати: формування системи державної інвестиційно-інноваційної політики через розроблення та реалізацію національної стратегії розвитку економіки з метою управління інвестиційно-інноваційним розвитком; удосконалення форм і методів державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності через ухвалення відповідного законодавчого акта; узгодження цілей інвестиційно-інноваційної політики серед основних гілок влади та визначення на їхній основі пріоритетних сфер інвестиційно-інноваційного розвитку.

Сформульовано висновок, що особливе значення серед елементів інвестиційно-інноваційної моделі сталого розвитку займає інвестиційно-інноваційна політика. До інших елементів інвестиційно-інноваційної моделі сталого розвитку запропоновано відносити: удосконалення форм і методів державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності; постійну підтримку й розвиток інвестиційно-інноваційних проєктів, зокрема у пріоритетних галузях економіки; формування відповідних джерел фінансового забезпечення формування інвестиційно-інноваційної моделі; формування державних і регіональних фондів тощо.

Some issues of formation of the investment and news model as a factor of achieving sustainable development of the economy of Ukraine

Bolotova H. D.

*Research Assistant at the Department of Modernization of Economic Law and Legislation
V. K. Mamutov Institute of Economic and Legal Research
of the National Academy of Sciences of Ukraine
Taras Shevchenko blvd, 60, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-0431-7887
bolotova.a.d@gmail.com*

Key words:

investment and innovation model, sustainable development, investment policy, innovation policy, state regulation.

The article is devoted to the study of the formation of investment and innovation model as a factor in achieving sustainable development of Ukraine. It is emphasized that the investment and innovation component of the legal model of sustainable development of Ukraine should serve as a basis for reforming the management system of investment and innovation processes, which in turn can be a determining factor and guarantee of sustainable economic development of Ukraine.

It is noted that the basis for the formation of the legal model of sustainable development today is the investment and innovation policy of the state as part of the general economic policy. The legal form of realization of investment and innovation policy of the state is the corresponding strategy of social and economic development.

The problems related to the formation of the investment and innovation component of the model of sustainable development are identified and ways to solve them are proposed. It is emphasized that the ways to solve problems in the transition to a modern investment and innovation model should be: the formation of a system of state investment and innovation policy through the development and implementation of national economic development strategy to manage investment and innovation development; improving the forms and methods of state regulation of investment and innovation activities through the adoption of relevant legislation; coordination of the goals of investment and innovation policy among the main branches of government and determination on their basis of priority areas of investment and innovation development.

The conclusion is formulated that the investment-innovation policy is of special importance among the elements of the investment-innovation model of sustainable development. Other elements of the investment and innovation model of sustainable development include: improvement of forms and methods of state regulation of investment and innovation activities; constant support and development of investment and innovation projects, including in priority sectors of the economy; formation of appropriate sources of financial support for the formation of investment and innovation model; formation of state and regional funds, etc.

Вступ. У сучасних умовах правове забезпечення інвестиційно-інноваційної сфери повинно стати базисом забезпечення конкурентоспроможності, інструментом подолання кризових процесів та засобом адаптації до змінних умов глобального середовища. Як зазначається в літературі, саме на основі виваженої інвестиційно-інноваційної політики можна забезпечити перехід України до

інноваційної моделі розвитку, яка відповідатиме вимогам сучасності у контексті сталого розвитку. Недостатня ступінь наукової розробленості теоретичних питань, а також безсумнівна їх практична значущість для економіки України свідчать про актуальність даної теми.

Сьогодні інвестиційно-інноваційна сфера це один із найважливіших секторів економіки, скла-

дова економічної структури суспільства. До того ж основним фінансовим ресурсом для забезпечення діяльності інноваційної сфери є інвестування. Протягом останніх років зросла увага до проблем забезпечення інвестиціями інноваційної сфери, і як наслідок – з'являється велика кількість науково-теоретичних розробок із цієї проблематики. Потреба пошуку джерел інвестування інноваційно спрямованих проєктів посилюється у зв'язку з необхідністю досягнення сталого розвитку економіки.

Основним напрямом національної політики та стратегії України сьогодні виступають ідеї та принципи сталого розвитку. Важлива роль у побудові правової моделі сталого розвитку належить саме інвестиційно-інноваційній складовій. Проте під час її формування треба враховувати об'єктивну складність переходу України до інвестиційно-інноваційної моделі економічного розвитку, обумовлену дефіцитом інвестиційних ресурсів і високими макроекономічними ризиками інвестування. Україні потрібно докласти значних політичних та економічних зусиль для формування сприятливого інституціонального, регуляторного, економічного та мотиваційного середовища, яке б сприяло прискоренню інвестиційно-інноваційних процесів та розвитку новітніх технологій. [1, с. 216–217].

У низці законодавчих актів інвестиційно-інноваційний розвиток визначено пріоритетом і стратегічно важливим завданням вітчизняної економіки. Однак, як зазначається в літературі, інвестиційно-інноваційний потенціал сталого розвитку в Україні є несформованим, а ланки інвестиційного та інноваційного процесу недостатньо поєднані [2, с. 145].

Аналіз досліджень і публікацій. Питання теорії і практики інвестиційно-інноваційних процесів досліджені в працях провідних вчених, серед яких вважаємо за необхідне зазначити роботи В.М. Гейця, О.Р. Зельдіної, О.К. Котко, Д.Є. Нікон, Т.В. Бови, І.О. Крюкової та ін. Вчені акцентують увагу на необхідності наукового обґрунтування стратегічних орієнтирів розвитку на засадах сталості, підвищення конкурентоспроможності економіки України, фінансовому забезпеченню сталого розвитку тощо. У публікаціях з цієї проблематики інвестиційну складову в більшості випадків досліджують окремо від інноваційної, що призводить до розриву у правовому регулюванні даних сфер [3, с. 12]. Інвестиційні та інноваційні програми у державних нормативних і планових документах розроблялися окремо, що вказує на низьку ефективність державного регулювання в цій сфері. Аналіз наукового доробку в цій сфері свідчить, що комплексний підхід до інвестиційно-інноваційної складової моделі сталого розвитку лише формується і чимало аспектів його використання є неврегульованими.

Постановка завдання. Мета статті – дослідити проблеми формування інвестиційно-інноваційної складової моделі сталого розвитку, визначити елементи зазначеної моделі та їх вплив на економіку України.

Вклад основного матеріалу дослідження. Поєднання інвестицій та інновацій як ключових елементів у умовах сталого розвитку пояснюється тим, що найбільший ефект їх взаємодії досягається лише тоді, коли основні обсяги інвестицій спрямовуються у технологічну структуру економіки, що забезпечує пріоритетний розвиток вищих технологічних укладів [4, с. 110]. Фактором формування інвестиційно-інноваційної моделі сталого розвитку України виступає інвестиційне забезпечення як одна з дієвих форм фінансування, розроблення та впровадження інновацій. У літературі інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку розуміється як сукупність скоординованих дій щодо використання інструментів із залучення інвестиційних ресурсів для впровадження інновацій за умови системної єдності процесів формування та використання інноваційного потенціалу для створення умов прогресивного розвитку національної економіки [5, с. 152].

Сьогодні держава не в змозі повною мірою на всіх рівнях господарської системи забезпечити підтримку інноваційної діяльності і фактично мова повинна йти про переосмислення інноваційного законодавства з погляду пошуку ефективних структур. Основні законодавчі акти в сфері інноваційного розвитку визначають правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлюють пріоритетні напрями інноваційної діяльності, форми стимулювання державою інноваційних процесів, спрямованих на підтримку розвитку України інноваційним шляхом. Однак наявна нормативно-правова база не сприяє розв'язанню проблем фінансування інноваційних проєктів, а виконання інноваційних проєктів штучно гальмується через внутрішню неузгодженість законодавства щодо інноваційної діяльності та безсистемності механізмів її фінансування (зокрема, проєктів технологічних парків). Забезпечення безперервності інноваційної діяльності можливо лише шляхом створення в державі відповідних умов для цього [6, с. 13–15]. Сучасні тенденції інвестиційно-інноваційних процесів вказують на недостатній рівень взаємозв'язків між інвестиційними та інноваційними процесами в національній економіці [7, с. 132].

Інвестиційно-інноваційна політика виступає об'єктом наукового обґрунтування правової моделі сталого розвитку. Як наголошується в літературі, між державною інноваційною політикою та інвестиційною політикою держави повинні існувати тісні системні взаємозв'язки. Сьогодні державна

інноваційна політика, що здійснює визначальний вплив на національну економіку, формуючи її інноваційну спрямованість, має певну самостійність. Головним суб'єктом інноваційного розвитку національної економіки виступає держава, яка і визначає вибір певної моделі інноваційного розвитку. Держава створює умови для підвищення науково-технологічного потенціалу країни, визначає пріоритети у сфері науково-технологічної діяльності і підтримує їх розвиток через систему фінансово-кредитних та податкових інструментів, формує організаційні механізми інформаційного та ресурсного забезпечення інноваційної діяльності. З цією метою створюється законодавче забезпечення, яке встановлює правові, економічні та організаційні умови науково-технічної та інвестиційної діяльності, визначається порядок і умови надання підтримки суб'єктам інноваційної діяльності. Ці заходи здійснюються через державну інноваційну політику [8, с. 105]. Однак упродовж останніх 20 років характерним є недостатня ефективність національної політики у сфері стимулювання інвестицій в інноваційний розвиток вітчизняних підприємств. Для інвестиційної моделі, що склалась в Україні, характерний фактичний відхід держави від регулювання та здійснення інвестиційного процесу, формування ринкової інфраструктури, орієнтованої на здійснення спекулятивних операцій, масовий відтік капіталу з країни, деструктуризація народного господарства. Такі тенденції є протилежними до тих, що спостерігаються в країнах ЄС, де активна інвестиційно-інноваційна діяльність та державні вкладення у науку й технології виступають одним із визначальних факторів сталого розвитку економіки [7, с. 136].

Держава повинна формувати інноваційний клімат, інноваційну інфраструктуру та створювати правове середовище інноваційної діяльності. Сьогодні розроблені основні правові принципи державної інвестиційно-інноваційної політики країни, зокрема механізми регулювання інвестиційно-інноваційної сфери, інструменти та способи їх формування, а також напрямки використання інновацій та інвестицій. Однак, існуючі заходи з ініціювання і управління інвестиційно-інноваційною активністю не дають належного позитивного результату. Недосконалість чинної інституційної структури полягає в дублюванні та відсутності єдиного керівного органу регулювання інвестиційно-інноваційного розвитку. Державі необхідно виробити і реалізувати сукупність регулятивних заходів, пов'язаних із забезпеченням державної підтримки інноваційної активності національної економіки та поліпшення структури виробництва за рахунок виділення пріоритетних високотехнологічних галузей [9, с. 8]. Необхідна також оптимізація структури вітчизняної економіки. Основу

такої діяльності повинна скласти інвестиційно-інноваційна складова правової моделі, що дозволить проаналізувати процес формування та реалізації цілей інвестиційно-інноваційної політики економічних систем різного рівня управління в відповідно до державних, регіональних інтересів і інтересів суб'єктів господарювання.

Право виступає юридичною моделлю, що відображає сутнісні особливості об'єктів та процесів правової реальності, втілені в узагальненому вигляді у правовій нормі. Тому необхідно віднайти ті правові конструкції, які здатні сформувавши інвестиційно-інноваційну складову правової моделі для досягнення цілей сталого розвитку. Загалом модель – це сформований зразок політики. В свою чергу, правовою формою реалізації державою економічної політики є економічна стратегія. Так, у ст. 9 Господарського кодексу України зазначається, що економічна стратегія представляє собою обраний державою курс економічної політики, розрахований на тривалу перспективу і спрямований на вирішення великомасштабних економічних та соціальних завдань, завдань культурного розвитку, забезпечення економічної безпеки держави, збереження і примноження її економічного потенціалу і національного багатства, підвищення народного добробуту. Економічна стратегія включає визначення пріоритетних цілей економіки, засобів та способів їх реалізації, виходячи зі змісту об'єктивних процесів і тенденцій, що мають місце в національному та світовому господарстві, та враховуючи інтереси суб'єктів господарювання.

На законодавчому рівні модель розвитку України визначена як модель інвестиційно-інноваційного економічного розвитку країни на засадах сталості. У економічній літературі вона в значній мірі висвітлена, але її інституційне правове забезпечення повинно ще бути сформовано [10]. Виявлення та моделювання процесів взаємодії суб'єктів інноваційних процесів та інвесторів повинно виступати запорукою ефективного узгодження інтересів всіх учасників інвестиційно-інноваційного процесу. Модель здійснення інвестиційно-інноваційних процесів повинна визначати роль, функції основних учасників, а також напрями їхньої взаємодії для досягнення визначеного результату. Варто зазначити, що, на нашу думку, в основі формування правової моделі сталого розвитку сьогодні лежить інвестиційно-інноваційна політика держави як частина загальної економічної політики, правовою формою реалізації якої є виступає відповідна стратегія соціально-економічного розвитку.

Інвестиційно-інноваційна модель розвитку економіки сьогодні – найвища форма соціально-економічної моделі. Держава вичерпала екстенсивні резерви та можливості соціально-економічних

трансформацій. Необхідно переходити до формування економіки сталого розвитку як потужної науково-технологічної, економічної системи. Саме на досягнення цієї мети має бути спрямована стратегія розвитку економіки, в основу якої слід покласти інвестиційно-інноваційну модель, яка може забезпечити ефективну реалізацію промислового та інтелектуального потенціалу держави.

Для більш ефективного моделювання економічних процесів необхідно розуміти з яких елементів складається певна модель та враховувати характер їх взаємодії [11, с. 157]. До елементів, тобто складових частин інвестиційно-інноваційної моделі сталого розвитку, на нашу думку, можна віднести такі:

1. Формування інвестиційно-інноваційної політики в країні. Для досягнення сталого економічного розвитку національної економіки в сучасному глобалізованому світі вкрай необхідне вдосконалення та реалізація інвестиційно-інноваційної моделі розвитку, в якій ключову роль відіграє формування системи державної інвестиційно-інноваційної політики [4, с. 110]. Метою інвестиційно-інноваційної політики України має стати забезпечення позитивної економічної динаміки за рахунок використання комплексу «інвестиції – інновації», формування внутрішніх інвестиційно-інноваційних механізмів саморозвитку національної економіки [12, с. 6]. Водночас світова практика засвідчує, що для досягнення сталого розвитку держава повинна формувати інвестиційно-інноваційну політику як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні.

Однак сучасна інвестиційна політика в Україні носить достатньо суперечливий і непослідовний характер [13, с. 10]. Сьогодні сформовані та діють державні програми у сфері залучення інвестицій, науково-технічного й інноваційного розвитку та стратегічні документи щодо загальнодержавного рівня соціально-економічного й інноваційного розвитку. Однак кожна з них не була втілена повною та достатньою мірою. Ці програми та стратегії, незважаючи на достатньо велику їхню кількість, мають тільки загальний характер, не охоплюють чітких засобів і механізмів впровадження. Досвід розвинених країн вказує на негайну потребу управління інвестиційно-інноваційним розвитком на рівні держави, розроблення та реалізації національної стратегії розвитку економіки [4, с. 111].

Стратегія створення в Україні економічних засад інвестиційно-інноваційної моделі розвитку повинна передбачати комплекс заходів у податковій, бюджетній, грошово-кредитній, інституційній та зовнішньоекономічній сферах. Як зазначає Л.В. Шостак, убачається за доцільне говорити не про окрему стратегію інвестиційно-інноваційного розвитку, а про надання інвестиційно-інноваційної спрямованості всім напрямкам економічної

стратегії, яка розробляється та реалізується в країні [14, с. 329]. У сьогоденних умовах інвестиційно-інноваційна політика держави повинна бути спрямована на поступове формування дієздатного інвестиційно-інноваційного комплексу, розширення його меж на все більше число галузей господарства України.

Складність реалізації інвестиційно-інноваційної політики держави полягає в тому, що змін потребують фактично всі механізми державного управління інвестиційно-інноваційним комплексом [12, с. 6]. Брак прогресу у реалізації інвестиційно-інноваційної моделі розвитку є наслідком неузгодженості інвестиційно-інноваційних пріоритетів між основними гілками влади. Впровадження інвестиційно-інноваційної моделі розвитку в Україні вимагає узгодження цілей інвестиційно-інноваційної політики серед основних гілок влади та визначення на їх основі пріоритетних сфер інвестиційного та інноваційного розвитку [15, с. 90].

2. Удосконалення форм і методів державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності. Нормативно-правова основа інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні чимала. Велика кількість регулюючих документів свідчить про відсутність концептуальної основи як у стратегічних напрямках інвестиційної діяльності, так і у формуванні інноваційної політики в державі. Через постійне внесення змін, призупинення діючих норм законів втрачаються чинники, що стимулюють розвиток інвестиційно-інноваційної діяльності. Аналіз нормативно-правового регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності свідчить про відсутність системного підходу в цій галузі та єдиної стратегії її розвитку. Зокрема, Господарським кодексом України здійснюється регулювання інвестиційних та інноваційних процесів з позиції взаємозв'язку, але на рівні інших нормативних актів ці процеси розглянуті окремо [16, с. 196–197]. Отже, у державних нормативних і програмних документах не вистачає конкретних заходів та засобів реалізації важливих інвестиційно-інноваційних програм. Як зазначається в літературі, удосконалення форм і методів державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності слід здійснювати через прийняття відповідного законодавчого акту, у якому встановлювалися б принципи виділення квот та стратегічного бюджетування за пріоритетними напрямками і галузями національної економіки. Він має бути основою формування інвестиційно-інноваційної складової моделі сталого розвитку та реалізації державної політики у цій сфері [11, с. 156]. Також удосконалення форм і методів державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності повинно передбачати запровадження практики

постійно діючого моніторингу стану інвестиційно-інноваційного складника.

3. Постійна підтримка і розвиток інвестиційно-інноваційних проєктів, зокрема в пріоритетних галузях економіки. Державна підтримка розвитку виробництв вищих технологічних укладів нашою є на ряд перепон, що заважають підвищенню рівнів впровадження інновацій в економіку та ефективності залучення інвестицій. Така ситуація зумовлена довготривалим негативним впливом економічних чинників, що пов'язані із структурною перебудовою національної економіки, домінуванням в ній низькотехнологічних, сировинних виробництв, які об'єктивно непридатні до впровадження інноваційних наукових досягнень у сфері виробництва [17, с. 51–52].

Найбільш вагомі види державної підтримки та фінансування сьогодні передбачено для суб'єктів діяльності які реалізують інвестиційні проєкти у пріоритетних галузях економіки. Так, законодавством України можливе проведення державної реєстрації одного того ж проєкту як інноваційного, інвестиційного, чи інвестиційного у пріоритетних галузях економіки одночасно і отримання декількох видів державної підтримки в разі відповідності його змісту вимогам до зазначених проєктів [18, с. 15].

Підтримка і розвиток інвестиційно-інноваційних проєктів повинні передбачати здійснення таких заходів:

- підвищення стимулюючої ролі амортизації в оновленні основних фондів пріоритетних інноваційних технологій;
- проведення практику компенсації відсоткових ставок за кредитами комерційних банків за рахунок бюджетних коштів для залучення інвестицій та інновацій в найбільш перспективні проєкти, що пройшли державну експертизу;
- стимулювання інвестиційної діяльності шляхом впровадження інвестиційно-інноваційного податкового кредиту з податку на прибуток підприємств, що здійснюють інвестування інноваційного спрямування;
- застосування механізму державно-приватного партнерства;
- надання державних гарантій для підтримки важливих інвестиційних проєктів [17, с. 51–52].

Пропонується також продовжити стимулювання створення спеціалізованих інноваційних банків, а також фондів довгострокового кредитування функціонуючих комерційних банків шляхом встановлення відповідних пільг з оподаткування коштів, що інвестуються з метою здійснення технологічних зрушень, внесення змін до порядку розподілу коштів від податку на додану вартість [19, с. 128].

4. Формування відповідних джерел фінансового забезпечення формування інвестиційно-інноваційної моделі, а також формування держав-

них та регіональних фондів. Зазначимо, що на протязі останніх років відбулося скорочення надходження інвестицій, в тому числі іноземних, по всім напрямкам інноваційного розвитку та згортання інноваційної діяльності. Лише в окремих випадках інвестори обирають проєкти з виробництва продукції з високим ПДВ. Серед джерел фінансування інновацій найбільшу питому вагу займають власні кошти підприємств. Водночас фінансування за рахунок державних програм є недостатнім. Також скорочуються обсяги кредитування інноваційних розробок.

Нині не було розроблено державної програми інвестиційно-інноваційної розвитку в бюджетній сфері. Розроблення такої програми дало би змогу ефективно використовувати обмежені бюджетні ресурси в такі напрямки діяльності та галузі економіки, які вважаються пріоритетними. Формування ефективної та обґрунтованої бюджетної політики інвестиційно-інноваційної розвитку та її використання як важеля фінансування пріоритетних проєктів і програм стимулюватиме впровадження інноваційних технологій, може забезпечити сталий розвиток національної економіки і окремих суб'єктів господарювання. Важливим завданням бюджетної політики є збільшення обсягу фінансування інвестицій за рахунок коштів бюджету, а також недержавних вітчизняних і зарубіжних інвесторів. Не менш важливим є запровадження в Україні середньо- та довгострокового бюджетного планування, що дасть змогу складати реальні плани інвестиційної діяльності держави та визначатись з пріоритетними напрямками фінансування [20, с. 320]. Але в Україні переважає практика формування бюджетних видатків залежно від поточних завдань, які намагається виконати уряд у короткостроковому періоді. Такий підхід до бюджетної політики не може забезпечити економічне зростання навіть за наявності пріоритетів економічного розвитку [4, с. 111]. Тому необхідним вбачається виокремлення в державному бюджеті розвитку інвестиційного сегмента, що стане фінансовим джерелом формування інвестиційно-інноваційної моделі сталого розвитку. Однак формування бюджету розвитку само по собі не вирішить проблему активізації інвестиційно-інноваційної діяльності в країні. Необхідно розробити і впровадити механізм його реалізації, що дозволить би виконувати видаткові статті бюджету поза залежністю від поточного виконання Державного бюджету. Для забезпечення цього в бюджетному законодавстві необхідно закріпити за бюджетом розвитку відповідні джерела.

Важливим елементом інвестиційно-інноваційної моделі сталого розвитку також є наявність суттєвої підтримки наукових досліджень з боку держави та її активна роль у справі пріоритетної

підтримки вітчизняної науки. Питання вдосконалення фінансування науки та інвестиційно-інноваційної діяльності може бути успішно вирішено лише після імплементації законів про боротьбу з корупцією, вжиття заходів для виведення бізнесу з тіні та створення справді прозорих механізмів фінансування державних програм. Воно також має включати такі завдання, як запровадження фінансування досліджень на основі справедливого конкурсу, використання прогресивних форм фінансування інноваційних підприємств (державні цільові програми, інноваційні та ендамент-фонди, венчурне підприємництво, бізнес-інкубатори, залучення іноземних інвесторів), відновлення пільгового оподаткування інноваційного бізнесу, забезпечення підтримки комерціалізації результатів досліджень і розробок та накопичення їх результатів [21, с. 6].

Висновки. Враховуючи вищезазначене, зазначимо, що комплексний підхід до інвестиційно-інноваційної складової моделі сталого розвитку лише формується. Основними проблемами її формування насамперед є: недостатня ефективність національної інвестиційно-інноваційної політики в країні; гальмування виконання інвестиційно-інноваційних проєктів через внутрішню неузгодженість законодавства щодо інвестиційно-інноваційної діяльності та безсистемності механізмів її фінансування; недосконалість чинної інституційної структури внаслідок дублювання та відсутності єдиного керівного органу регулювання інвестиційно-інноваційного розвитку тощо. Шляхами вирішення даних проблем при переході до сучасної інвестиційно-інноваційної моделі повинні стати: формування системи державної інвестиційно-інноваційної політики через розроблення та реалізацію національної стратегії розвитку

економіки з метою управління інвестиційно-інноваційним розвитком: удосконалення форм і методів державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності через прийняття відповідного законодавчого акту; узгодження цілей інвестиційно-інноваційної політики серед основних гілок влади та визначення на їх основі пріоритетних сфер інвестиційно-інноваційного розвитку.

У контексті дослідження також зазначимо таке:

1. Інвестиційно-інноваційний складник правової моделі сталого розвитку України повинна виступити основою для реформування системи управління інвестиційно-інноваційними процесами, що в свою чергу може стати визначальним чинником і запорукою сталого економічного розвитку України.

2. Вважаємо, що в основі формування правової моделі сталого розвитку сьогодні лежить інвестиційно-інноваційна політика держави як частина загальної економічної політики. Правовою формою реалізації інвестиційно-інноваційна політики держави виступає відповідна стратегія соціально-економічного розвитку.

3. Особливе значення серед елементів інвестиційно-інноваційної моделі сталого розвитку займає інвестиційно-інноваційна політика. До інших елементів (складових частин) інвестиційно-інноваційної моделі сталого розвитку, на нашу думку, можна віднести: удосконалення форм і методів державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності; постійну підтримку і розвиток інвестиційно-інноваційних проєктів, зокрема, у пріоритетних галузях економіки; формування відповідних джерел фінансового забезпечення формування інвестиційно-інноваційної моделі; формування державних та регіональних фондів тощо.

Література

1. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. К., 2015. 336 с.
2. Джулинська С. П. Потенціал інноваційно-інвестиційного ринку України / С. П. Джулинська // Облік і фінанси АПК. 2010. № 4. С. 144 – 146.
3. Клименко О. М. Формування державної інноваційно-інвестиційної промислової політики в регіоні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з державного управління: спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” // Академія муніципального управління Міністерства регіонального розвитку та будівництва України. Київ, 2010. 20 с.
4. Юринець З. В. Інноваційно-інвестиційна політика держави: стан та особливості розвитку / З. В. Юринець, В. В. Круглякова // Економіка та суспільство. 2016. Вип. 4. С. 108 – 113.
5. Котко О. К. Державна інвестиційна політика: інституційні засади розвитку інвестиційної діяльності в Україні / О. К. Котко // Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. № 9. С. 151 – 156.
6. Правові засоби стимулювання інноваційного розвитку України в умовах євроінтеграції: монографія / [О.П. Подцерковний, М.Д. Василенко, Д.В. Зятіна, Л.Д. Романадзе та ін.]; за заг. ред. С.В. Ківалова, О.П. Подцерковного. Одеса: Фенікс, 2015. 270 с.
7. Нікон Д.С., Михайлов М.С., Румянцев І.В., Бурцев О.В. Регіональні особливості та тенденції інвестиційно-інноваційного розвитку економіки в умовах перманентних кризових явищ. Український журнал прикладної економіки. 2017. Т. 2. № 3. С. 132 – 141.

8. Шепеленко О. Г. Державне управління інноваційною діяльністю (інституціональний аспект). / О. Г. Шепеленко // Публічне управління: теорія та практика: зб. наук. пр. – Харків, 2014. Вип. 4 (20). С. 103 – 106.
9. Малицкий Б.А. Стратегия инновационного развития Украины: от разработки к реальной практике / Б.А. Малицкий // Наука та наукознавство, 2011. № 2. С. 6 – 20.
10. Шевчук В.Я. Формування інноваційної моделі сталого розвитку України в посткризовий період / В.Я. Шевчук // Інтернет-холдинг Олега Соскіна. URL: <http://soskin.info/ea/2010/1-2/20103.html>. (дата звернення: 17.10.2020).
11. Стеблянко О.І. Інноваційно-інвестиційні механізми регулювання економічної безпеки держави / І. О. Стеблянко, В. І. Дорошкевич // European Journal of Management Issues. 2017. № 25 (3-4). С. 154–161.
12. Кравчун О. С. Методологічні проблеми реалізації інноваційної складової в інвестиціях / О. С. Кравчун // Державне управління: теорія і практика. 2011. № 2. С. 1 – 10.
13. Новікова Р. О. Активізація та регулювання формування інвестиційних ресурсів в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд екон. наук: спец. 08.02.03 “Організація управління, планування і регулювання економікою” / Дніпропетровський національний університет. Дніпропетровськ. 2003. 19 с.
14. Шостак Л. В. Інноваційні моделі розвитку країн світу / Л. В. Шостак // Проблеми економіки та управління: збірник наук. праць: Вісник Національного ун-ту “Львівська політехніка” // Львів: Вид-во Львівської політехніки. 2010. № 684. С. 328 – 331.
15. Маргіта Н.О. Проблеми та перспективи впровадження інноваційно-інвестиційної моделі економічного розвитку в Україні // Н.О. Маргіта / Науковий вісник Ужгородського ун-ту. Серія Економіка. 2013. Вип. 4. С. 89 – 93.
16. Ярова Д.О. Проблеми державного регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні // Д.О. Ярова, Ж.М. Жигалкевич // Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: зб. тез доп. І Міжнародної наук. – практ. конф. (Київ, 23 квітня 2020 р.). Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. С. 196 – 197.
17. Біловол Р. І. Формування моделі інноваційно-інвестиційного розвитку національної економіки та вітчизняних підприємств / Р.І. Біловол // Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки: матеріали IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (26 жовтня 2017 р.). Полтава, 2017. С. 51 – 52.
18. Рач В.А. Особливості реєстрації та фінансування інноваційних та інвестиційних проєктів, які реалізуються в рамках державної стратегії розвитку / В.А. Рач, О.В. Бирюков // Управління проєктами та розвиток виробництва: зб. наук. робіт. 2013. № 3 (47). С. 1 – 21.
19. Конащук В.Л. Теоретичні аспекти формування інноваційно-інвестиційної діяльності / В.Л. Конащук, І. Кучеренко // Запорізька державна інженерна академія. 2014. С. 125 – 130.
20. Сокровольська Н.Я. Бюджетна політика як інструмент інноваційно-інвестиційного розвитку економіки України / Н.Я. Сокровольська // Львів: Науковий вісник НЛТУ України. 2013. Вип. 23.12. С. 317 – 324.
21. Кулаковський К.О. Інноваційно-технологічна складова розвитку економіки України: проблеми та стратегічні пріоритети / К.О. Кулаковський // Приазовський економічний вісник. 2018. Вип. 4. С. 4 – 9.

References

1. Heiets, V.M. et al. (Eds.). (2015). Innovatsiina Ukraina 2020: natsionalna dopovid [Innovative of Ukraine: national report]. NAS of Ukraine. Kyiv. [in Ukrainian]
2. Dzhulynska, S. P. (2010) Potensial innovatsiino-investytsiinoho rynku Ukrainy [Potential of the innovation and investment market of Ukraine]. Accounting & Finance of AIC. No 4. pp. 144 – 146. [in Ukrainian].
3. Klymenko, O. M. (2010). Formuvannia derzhavnoi innovatsiino-investytsiinoi promyslovoi polityky v rehioni [State innovative-investment industrial policy formation in regions] (PhD Thesis), Kyiv: Academy of municipal administration. [in Ukrainian].
4. Yurynets, Z. V., Kruhliakova, V. V. (2016). Innovatsiino-investytsiina polityka derzhavy: stan ta osoblyvosti rozvytku [Innovation and investment policy of the state: state and features of developmen]. Economy and society, Iss. 4, pp. 108 – 113. [in Ukrainian].
5. Kotko, O. K. (2016). Derzhavna investytsiina polityka: instytutsiini zasady rozvytku investytsiinoi diialnosti v Ukraini [State investment policy: institutional principles of investment development in Ukraine]. Global and National Problems of Economy, No 9, pp. 151 – 156. [in Ukrainian].
6. Podtserkovnyi, O.P., Vasylenko, M.D., Ziatina, D.V., Romanadze, L.D. et al. (2015). Pravovi zasoby stymulivannia innovatsiinoho rozvytku Ukrainy v umovakh yevrointehratsii: monohrafiia. [Legal means of stimulating innovative development of Ukraine in the conditions of European integration] (Kivalov, S.V., Podtserkovnyi, O.P. Eds.). Odesa: Feniks. [in Ukrainian].

7. Nikon, D.Ie., Mykhailov, M.S., Rumiantsev I.V., Burtsev O.V. Rehionalni osoblyvosti ta tendentsii investytsiino-innovatsiinooho rozvytku ekonomiky v umovakh permanentnykh kryzovykh yavysheh [Regional features and tendencies of investment and innovative development of economy in the conditions of permanent crisis phenomena]. *Ukrainian Journal of Applied Economics*. Vol. 2. No 3, pp. 132 – 141. [in Ukrainian].
8. Shepelenko, O. H. (2014). Derzhavne upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu (instytutsionalnyi aspekt). [State management of innovation (institutional aspect)]. *Publichne upravlinnia: teoriia ta praktykazb. nauk. pr. Kharkiv*, Iss. 4 (20). pp. 103 – 106. [in Ukrainian].
9. Malyskyi, B. A. (2011) Stratehiya ynnovatsyonnoho rozvytyia Ukrainy: ot razrobotky k realnoi praktyke. [Strategy of innovative development of Ukraine: from development to real practice]. *Science and Science of Science*. No 2, pp. 6 – 20. [in Ukrainian].
10. Shevchuk, V. Ia. Formuvannia innovatsiinoi modeli staloho rozvytku Ukrainy v postkryzovyi period. [Formation of the innovative model of the steel development of Ukraine in the post-crisis period]. *Oleg Soskin Portal*. Retrieved from: <http://soskin.info/ea/2010/1-2/20103.html> (accessed: 17.10.2020). [in Ukrainian].
11. Steblianko, O.I., Doroshkevych, V. I. (2017). Innovatsiino-investytsiini mekhanizmy rehuliuвання ekonomichnoi bezpeky derzhavy. [Innovation and investment mechanisms for regulating the economic security of the state]. *European Journal of Management Issues*. No 25(3-4), pp. 154–161. <https://doi.org/10.15421/191719>. [in Ukrainian].
12. Kravchun, O. S. (2011). Metodolohichni problemy realizatsii innovatsiinoi skladovoi v investytsiiah. [Methodological problems of realization of an innovative component in investments]. *Public Administration: Theory and Practice*. No 2, pp. 1–10. [in Ukrainian].
13. Novikova, R. O. (2003). Aktyvizatsiia ta rehuliuвання formuvannia investytsiinykh resursiv v Ukraini/ [Activation and regulation of investment resources formation in Ukraine] (PhD Thesis), Dnipropetrovsk: Dnipro National University. [in Ukrainian].
14. Shostak, L. V. (2010). Innovatsiini modeli rozvytku krain svitu. [Innovative models of development of the world]. *Problemy ekonomiky ta upravlinnia: zbirnyk naukovykh prats: Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnik"*. [Problems of economics and management]. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki. No 684. C. 328 – 331. [in Ukrainian].
15. Marhita, N.O. (2013). Problemy ta perspektyvy vprovadzhennia innovatsiino-investytsiinoi modeli ekonomichnoho rozvytku v Ukraini. [Problems and prospects of introduction of innovation and investment model of economic development in Ukraine]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University, Series "Economics"*. Iss. 4. pp. 89 – 93. [in Ukrainian].
16. Yarova, D.O., Zhyhalkevych, Zh.M. (2020). Problemy derzhavnoho rehuliuвання innovatsiino-investytsiinoi diialnosti v Ukraini. [Problems of state regulation of innovation and investment activities in Ukraine]. *Biznes, innovatsii, menedzhment: problemy ta perspektyvy: zb. tez dop. I Mizhnarodnoi nauk. – prakt. konf.* [Business, innovation, management: problems and prospects]. Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute, Kyiv. pp. 196 – 197. [in Ukrainian].
17. Bilovol, R. I. (2017) Formuvannia modeli innovatsiino-investytsiinooho rozvytku natsionalnoi ekonomiky ta vitchyznianskykh pidpriemstv. [Formation of a model of innovation and investment development of the national economy and domestic enterprises]. *Suchasni innovatsiino-investytsiini mekhanizmy rozvytku natsionalnoi ekonomiky: materialy IV Mizhnarodnoi naukovykh-praktychnoi Internet-konferentsii*. [Modern innovation and investment mechanisms of national economy development]. Poltava, pp. 51 – 52. [in Ukrainian].
18. Rach, V.A., Byriukov, O.V. (2013). Osoblyvosti reiestratsii ta finansuvannia innovatsiinykh ta investytsiinykh proektiv, yaki realizuiutsia v ramkakh derzhavnoi stratehii rozvytku. [Features of registration and financing of innovative and investment projects implemented within the framework of the state development strategy]. *Project management and development of production: Collection of scientific works*. No 3 (47), pp. 1 – 21. [in Ukrainian].
19. Konashchuk, V.L., Kucherenko, I. (2014). Teoretychni aspekty formuvannia innovatsiino-investytsiinoi diialnosti. [Theoretical aspects of the formation of innovation and investment activities]. *Zaporizhzhia State Engineering Academy*. [in Ukrainian].
20. Sokrovol'ska, N.Ia. (2013). Biudzhetna polityka yak instrument innovatsiino-investytsiinooho rozvytku ekonomiky Ukrainy. [Fiscal policy as a tool for innovation and investment development of Ukraine]. *The Scientific Bulletin of UNFU*. Lviv. Iss. 23.12. pp. 317 – 324. [in Ukrainian].
21. Kulakovskiy, K.O. (2018). Innovatsiino-tekhnologichna skladova rozvytku ekonomiky Ukrainy: problemy ta stratehichni priorytety. [Innovation and technological component of Ukraine's economic development: problems and strategic priorities]. *Pryazovskyi economic herald*. Iss. 4. pp. 4 – 9. [in Ukrainian].